

สหรัฐอเมริกา-จีน : ความห่างไกลจากคำว่า “พันธมิตร”

ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน เห็นได้ชัดเจนนับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ.๒๕๖๐ หลังสหรัฐฯ ถอนตัวออกจากข้อตกลง TPP และประกาศเดินหน้าสงครามการค้า (Trade War) กับจีน ซึ่งในปีต่อมา สหรัฐฯ ได้ประกาศขึ้นภาษีสินค้าจีน ๒๕% ตามด้วยการประกาศแบน Huawei และ ZTE บริษัทเทคโนโลยียักษ์ใหญ่ของจีนในปี ๒๕๖๒ ซึ่งในปีต่อมายังได้สั่งแบนสื่อโซเชียลมีเดีย คือ WeChat และ TikTok โดยให้เหตุผลว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของสหรัฐฯ ความขัดแย้งที่เพิ่มขึ้นระหว่างสหรัฐฯ และจีน ยังคงดำเนินต่อและเพิ่มมากขึ้น โดยในปี ๒๕๖๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้กล่าวว่าจีนได้ทำการล้างเผ่าพันธุ์ชาวมุสลิมอุยกูร์ ก่อนที่ล่าสุดเมื่อวันที่ ๒ ส.ค.๖๕ นางแนนซี เพโลซี ประธานสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ เยือนไต้หวัน ส่งผลให้เกิดความตึงเครียดระหว่างจีนกับไต้หวัน และจีนกับสหรัฐฯ ระดับความขัดแย้งและการเผชิญหน้าที่ทวีความรุนแรงของสหรัฐฯ กับจีนนี้ สร้างความกังวลทั่วโลก ทั้งทางด้านการเมืองและด้านเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อประชาคมโลกอย่างแน่นอน

ภูมิหลังสู่ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ กับจีน

หลังจากอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ก้าวเข้ามาเป็นประธานาธิบดีของสหรัฐฯ เมื่อปลายปี ๒๕๖๐ ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ กับจีนได้สร้างแรงกระเพื่อมต่อภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจและการค้าโลกอย่างมหาศาล หากมองย้อนกลับไปในอดีตหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ สหรัฐฯ ได้ก้าวขึ้นมาเป็นประเทศมหาอำนาจด้วยการอาศัยตัวแปรสำคัญ คือ ระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่สูง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า และการพัฒนาเทคโนโลยีทางการทหารที่ก้าวหน้า รวมทั้งการมีอาวุธยุทธโธปกรณ์เหนือกว่าประเทศอื่น ๆ ทำให้สหรัฐฯ มีบทบาทสำคัญ ในการกำหนดทิศทางของความสัมพันธ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ จนกลายเป็นผู้จัด “ระเบียบโลก (World Order)” ที่ผลประโยชน์มากขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ สะท้อนจากปริมาณการส่งออกสินค้าที่เพิ่มขึ้นและมีสัดส่วนการส่งออกสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งจนทำให้สหรัฐฯ ก้าวขึ้นมาเป็นประเทศที่มีรายได้จากการค้ามากที่สุดในโลก รวมถึงเป็นผู้กำหนดระเบียบโลกใหม่ผ่านการใช้เงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ เป็น “Reserve Currency” ของโลก และเป็นสกุลเงินสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้า การกำหนดราคา และหน่วยวัดมูลค่าของการค้าขายสินค้าระหว่างประเทศเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ในขณะที่จีน ได้เริ่มมีบทบาทสำคัญมากขึ้นต่อเศรษฐกิจโลกผ่านช่องทางการค้า เมื่อนายเติ้ง เสี่ยวผิง (ผู้

วางรากฐานเศรษฐกิจใหม่ของจีน) ได้ก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญในการปฏิรูประบบเศรษฐกิจของจีนในช่วงปี ๒๕๒๑-๒๕๓๒ อาทิ การปฏิรูปภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม การปฏิรูปภาษี และการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ รวมถึงให้ความสำคัญกับการลงทุน ทำให้เศรษฐกิจและตลาดการค้าของจีนขยายตัวเรื่อยมา ควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอำนาจทางการทหาร จนกระทั่งในช่วงปี ๒๕๔๔ การค้าของจีนเติบโตสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ขณะที่ส่วนแบ่งทางการค้าของสหรัฐฯ ลดลงอย่างต่อเนื่อง จีนจึงกลายเป็นประเทศสำคัญที่กำหนดทิศทางทางการค้าโลก และเป็นปัจจัยกดดันให้สหรัฐฯ ที่ต้องการคงความเป็นประเทศมหาอำนาจ เริ่มทำสงครามการค้ากับจีนอย่างเปิดเผยในปี ๒๕๖๑ ภายใต้การนำของประธานาธิบดี ทรัมป์ ผ่านการบังคับใช้กำแพงภาษีต่อสินค้าที่นำเข้าจากจีน ซึ่งเป็นมาตรการที่เพิ่มเติมจากสมัยของประธานาธิบดี บารัค โอบามา ที่มีการกีดกันทางการค้ากับจีนในรูปแบบการรวมกลุ่มการค้าภายใต้ข้อตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก หรือ TPP (Trans-Pacific Partnership) ซึ่งไม่มีจีนเข้าร่วมล่าสุด จีนได้เพิ่มอำนาจทางเศรษฐกิจผ่านโครงการ Digital Currency Electronic Payment หรือ “หยวนดิจิทัล” โดยใช้เงินหยวนเป็นสกุลเงินสำหรับการชำระเงินเพื่อการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น และมีเป้าหมายที่จะพัฒนาเงินหยวนให้เป็น “Reserve Currency” ของโลก

